

ÎNALTUL REPREZENTANT AL
UNIUNII PENTRU AFACERI
EXTERNE ȘI POLITICA
DE SĂCURITATE

Bruxelles, 15.5.2019
JOIN(2019) 9 final

COMUNICARE COMUNĂ CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU

Uniunea Europeană și Asia Centrală: noi oportunități pentru un parteneriat mai puternic

Comunicare comună către Parlamentul European și Consiliu *Uniunea Europeană și Asia Centrală: noi oportunități pentru un parteneriat mai puternic*

INTRODUCERE

Uniunea Europeană (UE) și cele cinci țări din Asia Centrală (Kazahstan, Republica Kârgâzstan, Tadjikistan, Turkmenistan și Uzbekistan) au o **relație de lungă durată, bazată pe interese comune solide**.

Strategia UE privind Asia Centrală din 2007¹ a permis UE și Asiei Centrale să atingă un nivel de cooperare fără precedent. **Poziția geografică strategică a Asiei Centrale la intersecția dintre Europa și Asia, ponderea sa în importurile de energie ale UE și potențialul unei piețe de șaptezeci de milioane de locuitori**, precum și **interesul UE pentru securitatea regională** au făcut ca Asia Centrală să devină un partener din ce în ce mai important pentru UE.

Unele dintre **evoluțiile actuale din Asia Centrală** au creat **noi oportunități** pentru dezvoltarea în continuare a parteneriatului cu UE. **Procesele de reformă** din regiune au dus la apeluri de recunoaștere politică și de sprijinire a modernizării din partea UE. **Noua dinamică a cooperării regionale**, ilustrată de primul Summit informal al liderilor din Asia Centrală din martie 2018 de la Astana, a consolidat relevanța experienței UE în ceea ce privește elaborarea unor soluții de cooperare pentru a răspunde provocărilor comune. Eforturile reînnoite de promovare a **conectivității euro-asiatice** au sporit interesul față de abordarea UE privind conectivitatea durabilă. O cooperare mai strânsă între Asia Centrală și **Afganistan** a stabilit noi parametri pentru eforturile UE de promovare a păcii în această țară, iar noua ambiție exprimată de unele state din Asia Centrală de a juca un rol mai activ în **afacerile mondiale și regionale** sporește potențialul de cooperare cu UE în privința obiectivelor comune.

Implicarea UE în regiune se poate baza pe mai multe **atuuri semnificative**. Țările din Asia Centrală pot avea încredere în UE în calitatea sa de principal donator și partener angajat în procesul lor de reformă și tranziție economică, de susținător fervent al integrării lor în sistemul comercial mondial, de sursă de investiții de calitate și tehnologii de vârf, precum și de susținător natural al eforturilor lor de cooperare regională.

Prezenta comunicare comună își propune să creeze **un parteneriat mai puternic, modern și neexclusiv cu țările din Asia Centrală, astfel încât regiunea să se dezvolte ca un spațiu economic și politic durabil, mai rezilient, prosper și interconectat mai strâns**. Comunicarea se va baza pe învățămintele desprinse din implicarea UE în regiune, va ține cont de alte strategii relevante, printre care se numără *Strategia globală pentru politica externă și de securitate a Uniunii Europene²*, *Noul consens european privind dezvoltarea³*, *Strategia UE privind conectarea Europei cu Asia⁴* și *Strategia*

¹ Uniunea Europeană și Asia Centrală: Strategie pentru un nou parteneriat, documentul nr. 10113/07 din 31 mai 2007.

² „Viziune comună, acțiuni comune: o Europă mai puternică. O strategie globală pentru politica externă și de securitate a Uniunii Europene”, iunie 2016.

³ Noul consens european privind dezvoltarea – „Lumea noastră, demnitatea noastră, viitorul nostru”, JO C 210, 30.6.2017, p. 1.

⁴ Conectarea Europei și a Asiei – elemente constitutive pentru o strategie a UE – Concluziile Consiliului, 13097/18 din 15 octombrie 2018.

UE privind Afganistanul⁵, și se va ghida după *Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă a Organizației Națiunilor Unite*⁶.

Strategia UE se va axa pe **trei priorități interconectate, care se consolidează reciproc**:

➤ **Parteneriate pentru reziliență**

UE va stabili parteneriate cu țările din Asia Centrală în vederea anticipării și abordării provocărilor care afectează obiectivele socioeconomice și securitatea acestor țări, precum și în vederea consolidării capacității lor de a realiza reforme și de a avansa pe calea modernizării. UE va promova democrația, drepturile omului și statul de drept, va spori cooperarea referitoare la punerea în aplicare a angajamentelor de la Paris privind schimbările climatice și la abordarea provocărilor transregionale din domeniul mediului pentru a le transforma în oportunități și va spori cooperarea în materie de migrație.

➤ **Parteneriate pentru prosperitate**

UE va stabili parteneriate cu țările din Asia Centrală în vederea deblocării potențialului lor semnificativ de creștere prin încurajarea dezvoltării unui sector privat competitiv și prin promovarea unui mediu de investiții solid și deschis. UE va desfășura activități de cooperare în domeniul dezvoltării competențelor și al cercetării și inovării, acordând o atenție deosebită tinerilor. Uniunea va depune eforturi pentru a aborda constrângerile structurale care afectează comerțul și investițiile intraregionale, pentru a sprijini aderarea la Organizația Mondială a Comerțului (OMC) a țărilor din Asia Centrală care nu sunt încă membre ale acestei organizații și pentru a promova conectivitatea durabilă.

➤ **O colaborare mai bună**

UE va colabora cu țările din Asia Centrală pentru a consolida arhitectura parteneriatului, intensificând dialogul politic și făcând loc pentru participarea societății civile. UE își va continua implicarea ca important partener de dezvoltare pentru regiune și va consolida diplomația publică pentru a sublinia beneficiile parteneriatului pentru regiune și cetățenii săi.

Respectând aspirațiile și interesele fiecăruia dintre partenerii săi din Asia Centrală, precum și necesitatea de a face diferența între anumite situații specifice fiecărei țări, UE va urmări să își aprofundeze colaborarea cu țările din Asia Centrală care doresc și sunt în măsură să intensifice relațiile. UE va încerca să colaboreze cu țări terțe și organizații internaționale în cazul în care o astfel de implicare mai largă ar contribui la îndeplinirea obiectivelor generale ale UE și la punerea în aplicare a prezentei strategii. **Noua generație de acorduri bilaterale de parteneriat și cooperare consolidate (APCC)**, pe care UE le-a încheiat și pe care le-ar putea încheia cu diferite țări din Asia Centrală⁷, vor rămâne o piatră de temelie a implicării UE. Prezenta comunicare comună urmărește **mobilizarea setului amplu de politici și instrumente ale UE**, care vor fi utilizate pentru a îmbunătăți parteneriatul UE-Asia Centrală, și, de asemenea, **va ghida programarea** cooperării și asistenței pentru dezvoltare a UE.

⁵ Afganistan – Concluziile Consiliului, 13098/17 din 16 octombrie 2017.

⁶ Transformarea lumii în care trăim: Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă, rezoluție adoptată de Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite la 25 septembrie 2015.

⁷ UE a semnat un APCC cu Kazahstanul. Negocierile altor două APCC sunt în curs de desfășurare cu Kârgâzstanul și Uzbekistanul. Tadjikistanul și-a exprimat interesul de a purta negocieri privind un APCC. APCC creează un cadru care nu exclude participarea la alte inițiative de cooperare existente, cum ar fi acordurile de liber schimb și Uniunea Economică Eurasiatică, din care fac parte Kazahstanul și Kârgâzstanul.

Prioritate transversală: investiții în cooperarea regională în Asia Centrală

UE este foarte interesată ca Asia Centrală să se dezvolte ca o regiune caracterizată de cooperare bazată pe norme și conectivitate, și nu de concurență și rivalitate. UE este hotărâtă să investească în noile oportunități și în potențialul din ce în ce mai mare de cooperare cu diferite țări din regiune, precum și cu regiunea în ansamblul său.

Cooperarea regională ar trebui să permită statelor din Asia Centrală să își gestioneze mai bine interdependența, să își remedieze vulnerabilitățile și problemele comune, să își deblocheze potențialul de creștere economică, să își sporească influența în afacerile internaționale și să își păstreze independența și identitatea. Deși este rolul țărilor din Asia Centrală să găsească modalități de promovare a formelor voluntare de cooperare regională în ritmul lor propriu, UE **va sprijini aceste procese**, bazându-se pe experiența sa în ceea ce privește beneficiile pe care le pot aduce mecanismele de integrare și o conectivitate mai mare.

Dialogurile UE-Asia Centrală și programele regionale finanțate de UE vor contribui la promovarea soluțiilor de cooperare la nivel regional în domenii precum mediul, gestionarea apei, schimbările climatice și energia durabilă, educația, statul de drept, conectivitatea durabilă, politica în materie de droguri, securitatea și prevenirea radicalizării, gestionarea frontierelor și facilitarea comerțului intraregional.

Ori de câte ori acest lucru va fi util pentru UE și Asia Centrală și în funcție de aspectele abordate, dialogul și programele de cooperare cu statele din Asia Centrală ar putea fi extinse și la **statele învecinate**, cum ar fi țările din cadrul **Parteneriatului estic**, Afganistanul și altele. Asia Centrală și **Afganistanul** au devenit din ce în ce mai relevante una pentru cealaltă, având în vedere interesul lor comun pentru securitate și stabilitate, gestionarea apei și crearea unor legături eficiente de conectivitate. Integrarea corespunzătoare a Afganistanului în cadrul reuniunilor de dialog și al programelor regionale relevante dintre UE și Asia Centrală, precum și sprijinirea mai multor proiecte de cooperare trilaterală cu partenerii afgani și cei din Asia Centrală vor rămâne, așadar, o prioritate.

1. PARTENERIATE PENTRU REZILIENȚĂ

Întărirea rezilienței Asiei Centrale, a statelor și a societăților din această regiune este în interesul strategic al UE. Acest lucru necesită consolidarea capacității lor de a anticipa și de a rezista la presiunile externe și interne, de a adopta reforme și de a soluționa provocările generate de globalizare, creșterea rapidă a populației, schimbările climatice, degradarea mediului, presiunea asupra resurselor de apă și energie, migrația forței de muncă și noile amenințări la adresa securității. Având în vedere diferențele semnificative dintre stadiile și modelele de dezvoltare socioeconomică ale țărilor din Asia Centrală, UE se va axa pe vulnerabilitățile cele mai acute, bazându-se pe punctele forte existente și concentrându-și eforturile asupra domeniilor în care poate aduce o schimbare. Promovarea oportunităților relevante pentru populația tânără din ce în ce mai conectată și mai ambițioasă din Asia Centrală și capacitatea femeilor și a fetelor vor rămâne priorități-cheie pentru UE.

1.1. Promovarea democrației, a drepturilor omului și a statului de drept

Consolidarea instituțiilor democratice, capacitatea cetățenilor și instituirea unor structuri politice și de guvernare economică mai incluzive, promovarea statului de drept, sporirea responsabilizării instituțiilor publice și asigurarea respectării drepturilor omului reprezintă condiții esențiale pentru o

dezvoltare durabilă reușită în Asia Centrală. Respectarea drepturilor omului va rămâne, așadar, un element esențial al relațiilor bilaterale ale UE cu țările din regiune.

UE va continua să promoveze **respectarea drepturilor omului în conformitate cu standardele internaționale**, punând accentul pe libertatea de exprimare (inclusiv pe pluralismul mass-mediei), libertatea de asociere, drepturile femeii, drepturile copilului, drepturile minorităților și combaterea discriminării, precum și prevenirea și eradicarea torturii. UE va urmări, de asemenea, să construiască parteneriate, de exemplu în contextul inițiativei *Povești de succes din domeniul drepturilor omului*.

UE va încuraja statele din Asia Centrală să **coopereze în continuare cu organismele instituite prin tratatele ONU, precum și cu agențiile și procedurile speciale ale ONU**. UE va promova cooperarea în cadrul **forurilor multilaterale din domeniul drepturilor omului**, cum ar fi *Consiliul ONU pentru Drepturile Omului* și *Comisia a III-a a Adunării Generale a ONU*. Aceasta va coopera în vederea ratificării și punerii în aplicare a principalelor convenții și rezoluții internaționale privind drepturile omului și standardele fundamentale de muncă, utilizând în acest scop *regimul special de încurajare a dezvoltării durabile și a bunei guvernante* (SGP+) pentru țările eligibile din regiune. Experiența statelor membre ale UE în ceea ce privește modificările juridice necesare pentru a adera la Statutul de la Roma al *Curții Penale Internaționale* ar putea fi benefică pentru țările din Asia Centrală.

Participarea societății civile la procesul decizional din sectorul public are un rol esențial în asigurarea sustenabilității proceselor de modernizare în curs de desfășurare în Asia Centrală. UE va promova un mediu juridic și politic favorabil pentru societatea civilă, care să permită apărătorilor drepturilor omului, jurnaliștilor, sindicaliștilor independenți și organizațiilor patronale să își desfășoare activitatea în mod liber și în condiții de siguranță. Aceasta va încuraja dialogul și cooperarea între societatea civilă și administrațiile de la toate nivelurile.

UE își va intensifica eforturile de promovare a **democrației**, a **statului de drept** și a **bunei guvernante**, care sunt necesare pentru ca instituțiile publice să fie mai receptive și mai responsabile în relația cu cetățenii, precum și pentru a atrage investiții străine. UE se va implica în continuare în promovarea unor procese electorale echitabile și transparente. Aceasta va consolida cooperarea juridică și judiciară, inclusiv cu Consiliul Europei, pentru a promova independența și eficiența sistemelor de justiție. Întrucât **corupția** rămâne o problemă răspândită în regiune, UE își va pune experiența și cunoștințele în materie la dispoziția țărilor care doresc să aducă modificările necesare legislației și sistemelor lor administrative și să își consolideze instituțiile independente de supraveghere.

Având în vedere efectele sale de propagare pozitive asupra multor domenii, de la combaterea radicalizării la dezvoltarea sectorului privat, UE va promova, inclusiv prin integrarea *Agendei ONU privind femeile, pacea și securitatea* în aspectele relevante ale cooperării UE, **egalitatea de gen și capacitatea femeilor și a fetelor**, al căror potențial de implicare în viața socială, economică și politică este în mare parte nevalorificat în regiune. *Inițiativa Spotlight*⁸ ar putea juca un rol important în această privință.

Promovarea muncii decente și a respectării standardelor internaționale în domeniul muncii va fi în continuare o prioritate. UE va contribui la consolidarea progreselor înregistrate în ultimii ani în ceea ce privește respectarea convențiilor fundamentale ale *Organizației Internaționale a Muncii (OIM)* și va încuraja ratificarea și punerea în aplicare a convențiilor OIM referitoare la inspecția muncii,

⁸ Inițiativa Spotlight este o inițiativă comună UE-ONU care vizează eliminarea violenței împotriva femeilor și a fetelor.

securitatea și sănătatea în muncă și condițiile de muncă. UE va promova respectarea *Principiilor directoare ale ONU privind afacerile și drepturile omului*.

Cooperarea cu **Organizația pentru Securitate și Cooperare în Europa (OSCE)**⁹, inclusiv la nivel local, va fi esențială în acest sens. UE va promova aderarea la principiile și angajamentele OSCE și punerea în aplicare a acestora, va consolida cooperarea cu instituțiile autonome, cu *Biroul OSCE pentru Instituții Democratice și Drepturile Omului*, cu Înaltul Comisar pentru Minoritățile Naționale și cu reprezentantul pentru libertatea mass-mediei și va încuraja statele din Asia Centrală să își intensifice relațiile cu OSCE și să sprijine misiunile pe teren pe care organizația le desfășoară în regiune.

În fine, UE va consolida cooperarea cu **Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică** și cu OIM în ceea ce privește promovarea unor medii de afaceri solide și a Agendei privind munca decentă.

Printre inițiativele specifice din acest domeniu ar trebui să se numere:

- *utilizarea programelor regionale pentru a sprijini schimbul de experiență, între UE și Asia Centrală, între țările din Asia Centrală și cu țările din cadrul Parteneriatului estic, în următoarele domenii: reformele juridice și judiciare, drepturile omului, standardele internaționale în domeniul muncii, buna guvernare, reforma electorală și capacitatea femeilor;*
- *dezvoltarea posibilităților de formare privind drepturile omului și a competențelor de reprezentare pentru activiștii societății civile și apărătorii drepturilor omului, precum și promovarea contactelor transfrontaliere între aceștia în regiune, cu omologii lor din UE și din țările Parteneriatului estic;*
- *stabilirea unui dialog specific privind standardele de muncă, afacerile și drepturile omului.*

1.2. Consolidarea cooperării în domeniul gestionării frontierelor, al migrației și al mobilității, precum și în ceea ce privește abordarea provocărilor comune în materie de securitate

UE și Asia Centrală sunt parteneri de lungă durată în domeniul securității. Reuniunile periodice din cadrul **Dialogului politic și de securitate la nivel înalt UE-Asia Centrală** oferă ocazia de a face schimb de opinii cu privire la provocările mai ample în materie de securitate și la răspunsurile eficiente în materie de politici. UE va promova o **abordare integrată** a cooperării în materie de securitate cu regiunea și va urmări o intensificare a cooperării în vederea abordării principalelor cauze profunde ale insecurității, cum ar fi sărăcia, excluziunea socială și marginalizarea, participarea politică limitată, deficiențele instituționale, corupția și gestionarea defectuoasă a resurselor naturale. Pentru a contribui la o securitate umană durabilă, UE va urmări să colaboreze cu țările din Asia Centrală cu privire la **sectorul securității** și va avea în vedere o cooperare care să vizeze promovarea responsabilității acestuia și a eficacității reformării sale.

Schimbările climatice și degradarea mediului constituie potențiali multiplicatori ai amenințărilor. Prin urmare, UE va continua să integreze legătura dintre mediu, climă și securitate în dialogul său în materie de politici, în acțiunile sale de prevenire a conflictelor, în acțiunile umanitare și de dezvoltare, precum și în strategiile de reducere a riscurilor de dezastre în întreaga Asia Centrală.

Terorismul și extremismul violent rămân o provocare atât în UE, cât și în Asia Centrală. Cooperarea în ceea ce privește prevenirea extremismului violent și a radicalizării, combaterea finanțării terorismului și soluționarea problemei luptătorilor teroriști care se întorc va rămâne o prioritate a

⁹ Toate țările din Asia Centrală sunt membre ale OSCE.

parteneriatului și va fi dezvoltată prin intermediul nou-înființatului post de expert al UE în domeniul securității și al combaterii terorismului cu competență regională pentru Asia Centrală, în cooperare cu societatea civilă și acordând o atenție continuă drepturilor omului. UE va promova schimbul de bune practici referitoare la prevenirea extremismului violent, inclusiv cercetarea privind factorii care determină extremismul violent, la măsurile preventive și la contramesaje. Aceasta va urmări să consolideze reziliența comunităților locale față de extremismul violent, cu respectarea drepturilor omului și a statului de drept și ținând cont de aspectele de gen, în conformitate cu *Planul de acțiune al ONU privind prevenirea extremismului violent*.

Pe baza învățămintelor desprinse din programele anterioare derulate în regiune, UE va aprofunda cooperarea cu Asia Centrală în ceea ce privește **gestionarea modernă integrată a frontierelor**, incluzând în sfera eforturilor de cooperare regională și Afganistanul. UE va căuta modalități noi de intensificare a cooperării cu această regiune în ceea ce privește **combaterea criminalității organizate, a introducerii ilegale de migranți, a traficului de ființe umane și a traficului de droguri**. UE va continua să coopereze în vederea elaborării unor politici integrate și echilibrate în materie de droguri.

Urmărind să îmbunătățească gestionarea migrației și mobilitatea în regiunea Asiei Centrale și să creeze condițiile pentru intensificarea contactelor interpersonale dintre cetățenii țărilor din Asia Centrală și cei ai UE și ai altor țări partenere, cooperarea consolidată se va concentra pe **abordarea migrației neregulamentare**, cu respectarea deplină a drepturilor omului. Acest lucru va implica cooperarea în domeniul gestionării frontierelor, al readmisiei migranților în situație neregulamentară și al reintegrării persoanelor returnate, abordarea **cauzelor profunde ale migrației neregulamentare** prin promovarea formării profesionale, a unor condiții de muncă decente și a unor locuri de muncă de calitate în țările de origine, sprijinirea canalelor legale de migrație și instituirea unei legislații și a unor sisteme eficiente prin care să se asigure asistență victimelor traficului de ființe umane și persoanelor care au nevoie de protecție internațională.

În acest scop, UE va încuraja țările din Asia Centrală să **elaboreze politici naționale privind migrația, să coopereze la nivel regional și să coopereze în ceea ce privește guvernanta multilaterală a mobilității și a migrației**, respectând principiile directoare ale Organizației Națiunilor Unite. În paralel, UE își va consolida, de asemenea, dialogul și cooperarea bilaterale în materie de migrație și mobilitate cu țările din Asia Centrală, în special în contextul APPC.

UE va colabora cu statele din Asia Centrală pentru a promova un **spațiu cibernetic** deschis, liber și sigur și pentru a consolida **securitatea cibernetică**.

UE va continua să coopereze cu această regiune în ceea ce privește **neproliferarea armelor de distrugere în masă, controlul exporturilor de produse cu dublă utilizare, precum și siguranța și securitatea nucleară**, utilizând pe deplin *Centrul de excelență pentru diminuarea riscurilor chimice, biologice, radiologice și nucleare din Asia Centrală*. UE va purta un dialog mai strâns cu statele din Asia Centrală privind **gestionarea crizelor și menținerea păcii**.

De asemenea, este în interesul UE să continue monitorizarea evoluțiilor din cadrul structurilor regionale de securitate, cum ar fi *Organizația pentru Cooperare de la Shanghai* și *Organizația Tratatului de Securitate Colectivă*.

Printre inițiativele specifice din acest domeniu ar trebui să se numere:

- *utilizarea Dialogului politic și de securitate la nivel înalt UE-Asia Centrală și a nou-înființatului post de expert al UE în domeniul securității și al combaterii terorismului cu*

competență regională pentru Asia Centrală în vederea consolidării cooperării practice privind o agendă mai amplă în domeniul securității, care să vizeze inclusiv reforma și guvernanta sectorului de securitate, amenințările hibride și legătura dintre apă și securitate;

- *desfășurarea de reuniuni ad-hoc ale experților din UE și Asia Centrală cu privire la prevenirea extremismului violent și la combaterea terorismului, pentru a promova schimbul de bune practici și consolidarea cooperării transfrontaliere în conformitate cu angajamentele internaționale relevante;*
- *intensificarea cooperării și a sinergiilor cu OSCE în ceea ce privește prevenirea și combaterea amenințărilor transnaționale în Asia Centrală;*
- *continuarea cooperării privind politica în materie de droguri pentru a consolida și mai mult politicile naționale în materie de reducere a cererii de droguri și pentru a combate furnizarea de droguri ilegale și criminalitatea organizată aferentă;*
- *schimbul de cunoștințe și experiență în domeniul securității cibernetice și al amenințărilor hibride, inclusiv posibilitatea ca Asia Centrală să participe la identificarea în comun a amenințărilor hibride, ca parte a Studiului UE privind riscurile hibride;*
- *consolidarea cooperării privind gestionarea modernă integrată a frontierelor, pe baza îndelungatei cooperări dintre UE și Asia Centrală și dintre UE și Afganistan;*
- *consolidarea dialogului și a cooperării în materie de migrație și mobilitate în cadrul APCC și al Organizației Națiunilor Unite.*

1.3. Îmbunătățirea rezilienței în domeniul mediului, al climei și al apei

Asia Centrală se confruntă cu provocări din ce în ce mai grave în domeniul mediului. Impactul combinat al schimbărilor climatice, care a început să reducă debitul apei prin micșorarea ghețarilor care alimentează râurile din Asia Centrală, și creșterea rapidă a populației vor exacerba unele dintre problemele de mediu ale regiunii, generând implicații potențiale pentru dezvoltarea economică, securitate și migrație.

UE poate ajuta regiunea să transforme aceste provocări în oportunități. Întrucât aceste provocări au caracter transfrontalier și necesită soluții bazate pe încredere reciprocă și cooperare, UE va continua să aplice o **abordare regională** a cooperării în domeniul mediului, al apei și al schimbărilor climatice.

UE va coopera cu partenerii săi din Asia Centrală în ceea ce privește punerea în aplicare a **Acordului de la Paris privind schimbările climatice**¹⁰ și a contribuțiilor stabilite la nivel național prin măsuri concrete ce vor viza atenuarea schimbărilor climatice, adaptarea la acestea și reducerea riscurilor de dezastre.

UE va sprijini țările din Asia Centrală să adopte standarde de mediu ridicate și le va încuraja să treacă de la modelele de producție liniară la o **conomie circulară** în care valoarea produselor să fie menținută cât mai mult posibil, eficiența energetică și a utilizării resurselor să fie sporite, iar deșeurile și emisiile de carbon și poluanți să fie reduse la minimum. O astfel de trecere la un sistem de consum și producție durabile poate îmbunătăți semnificativ sănătatea umană și calitatea vieții, contribuind totodată la promovarea diversificării economice, creând noi oportunități de afaceri și stimulând creșterea economică.

Având în vedere potențialul regiunii în materie de energie solară, eoliană și hidroelectrică, UE va încuraja **reforme sectorului energetic** din Asia Centrală și **tranziția acesteia către o economie cu emisii scăzute de dioxid de carbon**. Punerea la dispoziție a tehnologiei și a cunoștințelor și experienței UE în domeniul **energiei din surse regenerabile și al eficienței energetice** și oferirea de

¹⁰ Semnat la 12 decembrie 2015.

consiliere cu privire la reformele în materie de reglementare ar trebui să contribuie la întărirea rezilienței regiunii în domeniul energiei, la îndeplinirea obiectivelor sale climatice și la crearea de locuri de muncă și de oportunități de afaceri de ambele părți.

De asemenea, UE va promova **o mai bună guvernare în materie de mediu** și va sprijini consolidarea capacităților statelor din Asia Centrală de a integra preocupările legate de mediu în alte politici și în procesul decizional public, în special prin evaluări adecvate ale impactului asupra mediului. UE va promova durabilitatea ecologică a investițiilor în infrastructura de conectivitate și aderarea tuturor țărilor din Asia Centrală la acordurile multilaterale de mediu de la nivel regional și global.

Schimbul de experiență în ceea ce privește **gestionarea durabilă a resurselor naturale, protecția biodiversității și turismul ecologic** pot contribui la realizarea unor obiective diverse, cum ar fi dezvoltarea rurală, conservarea ecosistemelor și sensibilizarea cu privire la mediu.

În conformitate cu *Concluziile Consiliului UE privind diplomația în domeniul apei*¹¹, promovarea unei **agende regionale pentru apă, pace și prosperitate** va rămâne o prioritate esențială în regiune. UE va continua să încurajeze adoptarea de soluții reciproc acceptabile pentru a îmbunătăți cooperarea regională în ceea ce privește gestionarea echitabilă a resurselor transfrontaliere de apă, în colaborare cu agențiile relevante ale ONU și cu alți parteneri. UE va promova aderarea la *Convenția privind apa a Comisiei Economice pentru Europa a Organizației Națiunilor Unite*¹² și punerea în aplicare a acesteia, va încuraja cooperarea în jurul **Mării Aral**, precum și punerea în aplicare a **Acordului privind statutul juridic al Mării Caspice**¹³.

UE va continua să favorizeze cooperarea cu această regiune, inclusiv prin formarea de experți, promovând **gestionarea integrată a resurselor de apă**, reducerea risipei de apă, îmbunătățirea calității apei, modernizarea infrastructurilor și sistemele moderne de irigații agricole.

Întrucât regiunea este expusă în mod special pericolelor de dezastre naturale și provocate de om, UE va sprijini eforturile naționale și regionale de elaborare a unor noi politici și acte legislative în vederea **reducerii riscurilor de dezastre**. De asemenea, UE va pune la dispoziție experiența și cunoștințele sale în materie de protecție civilă și de intervenții în caz de urgență pentru a încuraja o abordare mai structurală și regională a rezilienței și a pregătirii.

UE va continua cooperarea privind sprijinirea măsurilor de decontaminare a mediului pentru a soluționa problema **substanțelor toxice și a deșeurilor radioactive** rămase în urma extracției de uraniu efectuate în trecut în regiune.

UE își va utiliza instrumentele financiare, granturile și garanțiile, în special cele furnizate de *Banca Europeană de Investiții* (BEI), și va coopera cu *Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare* (BERD) și cu alte bănci multilaterale de dezvoltare în vederea **mobilizării de capital public și mai ales privat pentru proiecte de mediu** și pentru **activități economice durabile din punctul de vedere al mediului**. Promovarea unui cadru de reglementare solid va avea o importanță crucială pentru atragerea investițiilor private.

Printre inițiativele specifice din acest domeniu ar trebui să se numere:

¹¹ Diplomația în domeniul apei – Concluziile Consiliului, 13991/18 din 19 noiembrie 2018.

¹² Convenția privind protecția și utilizarea cursurilor de apă transfrontaliere și a lacurilor internaționale, încheiată la Helsinki la 17 martie 1992.

¹³ Semnat la 12 august 2018 la Aktau.

- *consolidarea forurilor și a mecanismelor de cooperare interregionale și intraregionale în domeniul mediului, al apei și al schimbărilor climatice;*
- *dezvoltarea schimbului de experiență și a mecanismelor inovatoare de finanțare pentru promovarea energiei din surse regenerabile;*
- *promovarea cooperării științifice și a cercetării în domeniul gestionării apei, precum și a accesului liber la date fiabile privind clima și apa, care să poată sta la baza unor politici eficiente;*
- *consolidarea cooperării cu Centrul regional al Organizației Națiunilor Unite pentru diplomație preventivă pentru Asia Centrală în ceea ce privește legătura dintre apă și securitate;*
- *sprijinirea gestionării durabile a resurselor naturale și a ecosistemelor, precum și a punerii în aplicare a Planului strategic pentru biodiversitate și a viitorului Cadru mondial pentru biodiversitate pentru perioada de după 2020;*
- *promovarea schimbului de experiență și a cooperării privind economia circulară, în special în ceea ce privește sistemele de gestionare durabilă a deșeurilor și combaterea poluării aerului.*

2. PARTENERIATE PENTRU PROSPERITATE

Amplasarea din ce în ce mai strategică la intersecția dintre Europa și Asia, populația tânără¹⁴, nivelurile ridicate de alfabetizare și resursele naturale abundente asigură Asiei Centrale un potențial semnificativ de creștere și dezvoltare. În același timp, în regiune se recunoaște din ce în ce mai mult necesitatea de a adopta noi modele de dezvoltare economică și de a diversifica economiile pentru a face față provocărilor și oportunităților generate de globalizare. UE va colabora cu țările din Asia Centrală pentru a contribui la obținerea de rezultate durabile, care vor implica dezvoltarea pieței private, îmbunătățirea climatului de investiții, accelerarea tranziției către o economie ecologică și circulară, reducerea inegalităților socioeconomice, efectuarea de investiții în capitalul uman și promovarea muncii decente pentru toți, valorificarea potențialului comerțului intraregional și interregional și promovarea conectivității durabile.

2.1. Consolidarea parteneriatului pentru reformă economică

UE este puternic interesată să sprijine procesul de transformare a economiilor din Asia Centrală, care în prezent sunt excesiv de dependente de exporturile de materii prime sau de produse cu valoare adăugată scăzută¹⁵, precum și de remiterile de bani din partea emigranților, în economii diversificate și competitive, bazate pe sectorul privat, care pot crea locuri de muncă, se pot integra în lanțurile valorice regionale și mondiale și pot oferi condiții de concurență echitabile și oportunități tuturor operatorilor economici.

UE va urmări să încurajeze adoptarea unor **modele de creștere mai durabile și mai favorabile incluziunii** în regiune. Reforma și modernizarea economică ar trebui să aducă beneficii societăților în ansamblul lor și să contribuie la reducerea inegalităților, precum și a disparităților regionale și a decalajului dintre mediul rural și cel urban. Experiența UE în domeniul dezvoltării rurale, al politicii regionale și al coeziunii va fi deosebit de relevantă în acest scop.

Dezvoltarea unui **sector privat competitiv**, în special a întreprinderilor mici și mijlocii (IMM-uri) va fi o prioritate a implicării UE, dat fiind rolul esențial pe care îl poate juca sectorul privat în sprijinirea creșterii economice, în capacitatea femeilor, în promovarea muncii decente și în combaterea sărăciei.

¹⁴ Jumătate din populația regiunii are sub 20 ani, iar economiile din Asia Centrală trebuie să absoarbă anual un milion de lucrători noi pe piața forței de muncă.

¹⁵ În 2018, hidrocarburile și minereurile au reprezentat aproape 60 % din exporturile totale ale regiunii.

UE va promova dezvoltarea piețelor de capital și extinderea accesului la finanțare pentru IMM-uri, cadre de reglementare și politici fiscal-bugetare solide, precum și politici eficace de combatere a corupției. Dezvoltarea sectorului privat va rămâne o prioritate-cheie a *Facilității de investiții a UE pentru Asia Centrală*.

Ca sursă principală de investiții private la nivel mondial, UE este deosebit de bine plasată pentru a intensifica dialogul la nivel strategic cu guvernele și cu reprezentanții mediului de afaceri din regiune, precum și cu instituțiile financiare internaționale, cu scopul de a promova **un cadru de reglementare și de politici solid, transparent, deschis, nediscriminatoriu și previzibil** pentru operatorii economici europeni care fac comerț cu Asia Centrală sau care investesc în această regiune.

Sprijinul pentru dezvoltarea sectorului privat și investițiile ar trebui să se concentreze în principal asupra sectoarelor care generează creștere și creează locuri de muncă, în care UE are **o experiență și cunoștințe deosebite și avantaje comparative**, cum ar fi sectorul agricol și agroindustrial, mediul și apa, energia, transporturile și turismul durabil.

UE va promova **dialogul și cooperarea între întreprinderi** cu Asia Centrală, inclusiv între întreprinderile nou-înființate și incubatoarele de afaceri. UE va contribui la crearea unor foruri bilaterale și regionale pentru dialogul și cooperarea între întreprinderi, cum ar fi *camerele de comerț europene* în țările din Asia Centrală. UE va urmări să includă asociațiile angajatorilor și ale lucrătorilor din Asia Centrală în dialogul cu privire la diverse aspecte, de la climatul de investiții până la educație, capacitatea de inserție profesională (inclusiv a femeilor și a fetelor) și reforma pieței forței de muncă.

Întrucât disponibilitatea unor **statistici de înaltă calitate** este o condiție prealabilă pentru dezvoltarea unor politici publice eficiente, UE va continua să lucreze la dezvoltarea sistemelor statistice ale țărilor din Asia Centrală.

În cadrul consultărilor sale bilaterale periodice cu țările din Asia Centrală, UE va consolida schimburile și cooperarea referitoare la reformele macroeconomice, **politicile financiare, monetare și fiscale, precum și gestionarea finanțelor publice**. Aceasta va promova strategiile de administrare a datoriei și piețele de obligațiuni interne și va facilita reformele cadrelor de politică monetară și ale supravegherii sistemului financiar.

Printre inițiativele specifice din acest domeniu ar trebui să se numere:

- *promovarea îmbunătățirii mediului de afaceri și de investiții și sprijinirea dezvoltării sectorului privat, în special a întreprinderilor mici și mijlocii, prin dialog și cooperare între întreprinderile din UE și Asia Centrală, dialog sectorial și asistență tehnică;*
- *promovarea operațiunilor de twinning pentru a face schimb de know-how și a consolida capacitatea administrațiilor din Asia Centrală în ceea ce privește aspectele esențiale ale reformelor economice;*
- *schimbul de know-how cu privire la dezvoltarea sistemelor statistice.*

2.2. Facilitarea comerțului și a investițiilor la nivel intraregional și interregional

Trebuie depuse mai multe eforturi împreună pentru a elimina constrângerile structurale care limitează încă potențialul comerțului și al investițiilor între UE și Asia Centrală¹⁶, pentru a stimula comerțul¹⁷ și

¹⁶ În 2018, UE s-a clasat printre primii cinci parteneri comerciali și de investiții ai fiecărui stat din Asia Centrală, dar comerțul cu această regiune a reprezentat totuși mai puțin de un procent din comerțul total al UE.

investițiile intraregionale și pentru a asigura o integrare mai profundă a Asiei Centrale în economia mondială.

UE va continua să încurajeze și să sprijine **aderarea la OMC** a tuturor statelor din Asia Centrală. Punerea în aplicare a angajamentelor OMC va ajuta statele din Asia Centrală să își deschidă economiile, să își consolideze competitivitatea internațională, să se integreze în lanțurile valorice mondiale și să participe la modelarea guvernantei economice globale. În contextul creării unor condiții de concurență echitabile și al sporirii încrederii în mediul de afaceri din regiune, se va promova aderarea la *Acordul privind achizițiile publice* (AAP) al OMC.

Pe baza experienței sale în domeniul mecanismelor de integrare regională, UE va sprijini eforturile de facilitare a **comerțului și a investițiilor intraregionale în Asia Centrală**, inclusiv prin schimbul de experiență și de bune practici privind abordarea barierelor netarifare din calea comerțului și promovarea convergenței și armonizării reglementărilor. În acest sens, integrarea în sistemul internațional de standardizare promovat de *Organizația Internațională de Standardizare* și de *Comisia Electrotehnică Internațională* și un sistem de calitate solid s-au dovedit a fi elemente esențiale.

UE va utiliza APPC și programele de cooperare tehnică pentru a promova **convergența sau compatibilitatea cu normele UE și cu standardele tehnice internaționale și europene** și pentru a **elimina barierele tehnice din calea comerțului**. Aceste eforturi vor facilita accesul reciproc pe piață și vor crea oportunități de acces pe piață pentru operatorii economici din Asia Centrală la nivel mondial, întrucât normele și standardele UE sunt recunoscute la nivel mondial. Intensificarea dialogului privind măsurile sanitare și fitosanitare în vederea consolidării sistemelor de siguranță alimentară în țările din Asia Centrală ar fi benefică pentru consumatorii și întreprinderile locale și ar facilita comerțul cu UE.

UE va continua să coopereze cu statele din Asia Centrală pentru a îmbunătăți **accesul reciproc pe piață al bunurilor și serviciilor**. UE își va intensifica eforturile pentru a ajuta țările beneficiare din Asia Centrală să utilizeze mai bine accesul preferențial unilateral la piața UE oferit de **SGP și SGP+**, care poate stimula exporturile și diversificarea economică, precum și aplicarea unor standarde de muncă și condiții de muncă mai bune și și poate completa în mod adecvat APPC.

UE va urmări intensificarea cooperării cu Asia Centrală pentru a promova respectarea **standardelor vamale internaționale** ale UE, ale *Organizației Mondiale a Vămirilor* și ale OMC, cu scopul de a facilita simplificarea și armonizarea procedurilor vamale. UE va consolida cooperarea cu această regiune în vederea combaterii comerțului transfrontalier ilegal, a fraudei fiscale, a evaziunii fiscale și a încălcării drepturilor de proprietate intelectuală. Uniunea va promova schimbul suplimentar de informații pentru a accentua lupta împotriva spălării banilor, a corupției și a finanțării terorismului.

Pe baza experienței sale, UE va continua să promoveze utilizarea și dezvoltarea **indicațiilor geografice** de către țările din Asia Centrală, care le pot ajuta să își diversifice producția agricolă pentru a realiza o valoare adăugată mai mare.

Printre inițiativele specifice din acest domeniu ar trebui să se numere:

- *intensificarea schimbului de experiență și de bune practici ale UE privind abordarea barierelor netarifare din calea comerțului și promovarea convergenței și a armonizării reglementărilor;*
- *sprijinirea aderării la OMC și la AAP, inclusiv prin acordarea de asistență tehnică;*
- *intensificarea dialogului privind măsurile sanitare și fitosanitare în vederea consolidării*

¹⁷ În 2018, comerțul intraregional a reprezentat 5 % din comerțul total al regiunii.

sistemelor de siguranță alimentară;

- efectuarea de schimburi de experiență în ceea ce privește standardizarea și infrastructura de calitate pentru a facilita comerțul intraregional și comerțul cu UE;
- promovarea simplificării și armonizării procedurilor vamale și sprijinirea dezvoltării comerțului electronic transfrontalier;
- intensificarea cooperării tehnice pentru a asigura o utilizare mai bună a accesului preferențial unilateral la piața UE acordat prin SGP și SGP+;
- efectuarea de schimburi de experiență în ceea ce privește indicațiile geografice pentru a facilita diversificarea producției agricole.

2.3. Promovarea conectivității durabile

Dezvoltarea **conectivității euro-asiatice** poate aduce beneficii semnificative Asiei Centrale printr-o infrastructură mai bună, diversificare economică și integrare în lanțurile valorice regionale și mondiale. UE este puternic interesată de dezvoltarea unor coridoare comerciale funcționale între Europa și Asia, precum și de asigurarea dezvoltării conectivității într-un mod durabil, deschis, favorabil incluziunii și bazat pe norme, creând astfel un mediu propice pentru investiții durabile și condiții de concurență echitabile pentru întreprinderile din Asia Centrală.

În conformitate cu *Strategia sa privind conectarea Europei cu Asia*¹⁸ și utilizând cadrele de cooperare existente, UE va stabili, după caz, **parteneriate pentru conectivitate durabilă** cu țările din Asia Centrală, în conformitate cu principiile pieței, garantând transparența și pe baza standardelor internaționale. Cooperarea în acest domeniu ar trebui să se concentreze în principal asupra **conexiunilor de transport, energetice și digitale, precum și asupra contactelor interpersonale**. Aceasta va contribui la crearea de beneficii durabile pentru Asia Centrală, dincolo de avantajele asociate statutului lor de țări de tranzit, și va ajuta țările din Asia Centrală să atingă obiectivele de dezvoltare durabilă (ODD) și obiectivele privind clima.

Grație combinației dintre investițiile private europene și programele de cooperare regională ale UE care au contribuit la conectarea Europei cu țările din vecinătatea sa și din Asia Centrală încă de la începutul anilor '90, UE a devenit un actor-cheie în promovarea conectivității euro-asiatice. Eforturile internaționale reînnoite din acest domeniu, inclusiv extinderea *rețelei transeuropene de transport (TEN-T)* la țările vecine ale UE, inițiativa *O centură, un drum* a Chinei și alte inițiative pot crea oportunități semnificative pentru soluționarea nevoilor principale ale Asiei Centrale.

UE și țările din Asia Centrală își vor intensifica cooperarea și vor asigura sinergii în ceea ce privește planificarea **conectivității transporturilor** și stabilirea cadrelor de reglementare necesare, inclusiv pentru conectarea cadrului TEN-T, bine dezvoltat, cu rețele din Asia Centrală, inclusiv prin Caucazul de Sud, precum și cu alte rețele regionale¹⁹. Aceste demersuri au drept scop realizarea unor conexiuni de transport terestru echilibrate și durabile între est și vest și între nord și sud, bazându-se în special pe activitatea *Programului de cooperare economică regională din Asia Centrală*. Pentru a atinge acest obiectiv, UE ar putea oferi asistență tehnică și ar putea contribui la dezvoltarea unei infrastructuri durabile, în funcție de necesități, pentru a-și ajuta partenerii să își planifice sistemele de transport și să asigure interconectarea acestora. UE va contribui la decarbonizarea transportului terestru prin

¹⁸ Conectarea Europei și a Asiei – elemente constitutive pentru o strategie a UE – Concluziile Consiliului, 13097/18 din 15 octombrie 2018.

¹⁹ Țările din Asia Centrală vor fi consultate cu privire la Studiul comun privind coridoarele globale de transport durabil bazat pe căi ferate dintre Europa și China, astfel cum s-a stabilit în cadrul Platformei UE-China privind conectivitatea.

promovarea **mobilității electrice**, atât pe căi rutiere, cât și pe calea ferată, și va acorda atenția cuvenită dezvoltării **transportului aerian și a aviației civile**, inclusiv aspectelor legate de siguranță.

Continuarea cooperării dintre UE și Asia Centrală privind **gestionarea frontierelor**, inclusiv consolidarea cooperării privind gestionarea modernă integrată a frontierelor, precum și promovarea **sistemelor de tranzit vamal compatibile** vor sprijini eforturile de dezvoltare a conectivității în domeniul transporturilor.

UE va continua să se concentreze pe întărirea rolului Asiei Centrale în ceea ce privește contribuția la **siguranța alimentării cu energie și la diversificarea furnizorilor, a surselor și a rutelor UE**, inclusiv pe evaluarea posibilității de construire a *gazoductului transcaspic*. UE va coopera cu Asia Centrală în vederea promovării cadrelor de reglementare, a tehnologiilor și a competențelor necesare pentru a reduce costurile, pentru a dezvolta sursele regenerabile de energie și tehnologiile de economisire a energiei și pentru a mobiliza investiții prin finanțare mixtă și alte stimulente financiare. UE va contribui la modernizarea distribuției de energie electrică prin rețele descentralizate inteligente și reziliente și **va crea interconexiuni între țări**, pentru a stimula comerțul cu energie electrică la nivel regional și interregional.

UE și Asia Centrală își vor consolida cooperarea în domeniul **economiei digitale**, punând accentul pe promovarea accesului la o conectivitate în bandă largă accesibilă, deschisă și sigură și la infrastructura digitală, inclusiv pe adoptarea reformelor normative necesare, pe sprijinirea dezvoltării și a întreținerii rețelelor de cercetare și de educație de înaltă capacitate, pe promovarea alfabetizării și a competențelor digitale, pe încurajarea antreprenoriatului digital și a creării de locuri de muncă în acest sector și pe dezvoltarea domeniilor precum e-guvernarea și e-educația. Având în vedere caracterul său transversal, digitalizarea va fi un aspect esențial al cooperării UE cu Asia Centrală în domenii precum gestionarea integrată a frontierelor, reforma administrației publice, comerțul, infrastructura energetică și de transport, precum și sprijinul pentru IMM-uri. UE va intensifica schimbul de experiență în cadrul forurilor corespunzătoare cu privire la libertatea internetului și combaterea dezinformării.

Cooperarea privind utilizarea serviciilor de poziționare, navigație și sincronizare prin satelit oferite de **Galileo** ar putea facilita conectivitatea transporturilor și furniza aplicații pentru rețelele energetice și de telecomunicații.

UE va colabora strâns cu **țările terțe, cu organizațiile regionale și cu instituțiile financiare internaționale** cu scopul de a promova durabilitatea și condițiile de concurență echitabile în domeniul conectivității, pentru a urmări interesele comune ale Asiei Centrale și ale UE. UE va încerca să stabilească sinergii cu alți parteneri importanți implicați în promovarea conectivității euro-asiatice, inclusiv în cadrul procesului *Reuniunii Asia-Europa (ASEM)*. Angajamentul UE de a sprijini proiectele de conectivitate durabilă ar trebui să contribuie la îmbunătățirea calității generale a proiectelor de investiții ale altor actori din regiune.

UE își va utiliza instrumentele financiare, granturile și garanțiile, precum și împrumuturile acordate de BEI și va colabora cu instituțiile financiare internaționale și cu băncile multilaterale de dezvoltare în scopul de a **mobiliza capital public și mai ales privat** pentru proiecte de conectivitate durabilă în Asia Centrală.

Printre inițiativele specifice din acest domeniu ar trebui să se numere:

- consolidarea cooperării bilaterale și interregionale pentru asigurarea unei conectivități eficiente și durabile;
- contribuția la dezvoltarea coridoarelor de transport dintre UE și Asia Centrală, pe baza extinderii rețelelor TEN-T;
- intensificarea dialogurilor bilaterale din cadrul actualelor memorandumuri de înțelegere privind cooperarea în domeniul energiei și organizarea, după caz, de conferințe regionale ad-hoc privind energia;
- utilizarea mecanismelor inovatoare de finanțare și a finanțării mixte pentru a încuraja în continuare investițiile verzi, în special în energia din surse regenerabile și în eficiența energetică;
- utilizarea instrumentelor UE (cum ar fi granturile, finanțarea mixtă și garanțiile), precum și intensificarea consultărilor cu organizațiile financiare internaționale și cu alți actori relevanți pentru sprijinirea proiectelor de conectivitate durabilă.

2.4. Investițiile în tineret, educație, inovare și cultură

Dezvoltarea competențelor va fi esențială pentru competitivitate și coeziune socială în Asia Centrală. Promovarea unei educații de calitate, a capacității de inserție profesională și a oportunităților de locuri de muncă decente pentru tinerii și femeile din Asia Centrală ar trebui să ajute regiunea să răspundă cerințelor impuse de tehnologiile în evoluție rapidă și să asigure forța de muncă calificată necesară pentru a continua diversificarea economică și a atrage investitori străini. Asigurarea unei educații și a unor locuri de muncă de calitate, inclusiv în zonele rurale și inclusiv pentru fete și femei, va rămâne o condiție esențială pentru a preveni emigrarea forței de muncă calificate, precum și radicalizarea și extremismul violent.

UE va sprijini cooperarea interregională și intraregională în vederea consolidării capacităților și a creșterii **calității educației, a învățământului superior și a educației și formării profesionale**. Uniunea va promova **sinergiile între sistemele de educație și piața forței de muncă**, precum și **educația digitală**.

UE poate utiliza programul *Erasmus+* pentru a ajuta universitățile din Asia Centrală să se modernizeze, să realizeze obiectivele **procesului Bologna privind învățământul superior** și să respecte **principiile de la Torino privind educația și formarea profesională**. UE ar trebui să încerce să creeze catedre de **studii europene** în universitățile din Asia Centrală. Universitățile din statele membre ale UE ar trebui încurajate să stabilească mai multe **parteneriate și filiale** în cadrul universităților din Asia Centrală, precum și să dezvolte cursurile de **formare lingvistică** în regiune.

UE va analiza posibilitatea de a ajuta Asia Centrală să creeze un **spațiu regional al învățământului superior**, inspirat din exemplul *Spațiului european al învățământului superior* (EHEA). Acest lucru ar permite țărilor din regiune să își modernizeze sistemele de învățământ superior, să asigure compatibilitatea lor reciprocă, consolidând, în același timp, mecanismele acestora de asigurare a calității și de recunoaștere.

UE va consolida cooperarea în domeniul **educației și formării profesionale**, în colaborare cu *Fundația Europeană de Formare*, pentru a promova capacitatea de inserție profesională a tinerilor și a adulților dintr-o perspectivă a învățării pe tot parcursul vieții și pentru a răspunde nevoilor economiilor în curs de transformare din Asia Centrală și ale investitorilor europeni din regiune.

Cooperarea UE cu Asia Centrală în domeniul **cercetării și inovării** poate contribui la abordarea mai eficace a provocărilor din regiune, consolidând, totodată, contactele interpersonale. Schimbul de

know-how și de tehnologii inovatoare în ceea ce privește abordarea provocărilor în materie de climă, apă și mediu, precum și a securității alimentare și a energiei curate și din surse regenerabile ar contribui la progresul cooperării regionale prin furnizarea de date solide, fiabile și accesibile pentru elaborarea politicilor. Consolidarea cooperării privind cercetarea în domeniul agriculturii, al sănătății, al transporturilor ecologice și al dezvoltării urbane durabile ar fi, de asemenea, reciproc avantajoasă. Universitățile și organizațiile de cercetare din UE și Asia Centrală ar trebui să promoveze în continuare mobilitatea cercetătorilor și schimburile de personal, inclusiv prin *acțiunile Marie Skłodowska-Curie*.

În conformitate cu *Strategia privind cultura în cadrul relațiilor externe ale UE*²⁰ și pe baza patrimoniului cultural al Asiei Centrale constând în coridorul „Drumul Mătăsii”, UE va dezvolta **cooperarea culturală** cu această regiune pentru a promova parteneriatele, coproducțiile și schimburile în domeniul industriilor culturale și creative, al dialogului intercultural și al conservării patrimoniului cultural. UE va intensifica în acest sens eforturile de colaborare cu *Organizația Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură* și cu principalele instituții culturale europene. UE va promova mobilitatea artiștilor și a profesioniștilor din domeniul culturii prin intermediul schimburilor, al formărilor și al stagiilor pentru artiști, iar mobilitatea și schimburile în domeniul sportului ar putea fi, de asemenea, încurajate.

UE va sprijini cercetarea cu privire la Asia Centrală și la relațiile dintre UE și Asia Centrală și va promova mai multe oportunități de interacțiune între **cercetătorii și membrii grupurilor de reflecție** din UE și din Asia Centrală.

Printre inițiativele specifice din acest domeniu ar trebui să se numere:

- *sporirea numărului și diversificarea profilului beneficiarilor din Asia Centrală ai programelor Orizont, Erasmus+ și Marie Skłodowska-Curie;*
- *intensificarea cooperării interregionale și intraregionale privind cercetarea și inovarea în domeniul apei, al alimentației și al mediului;*
- *stimularea mobilității intraregionale și internaționale a studenților, a personalului și a cercetătorilor, precum și a cursanților și a formatorilor din domeniul educației și formării profesionale;*
- *sprijinirea Asiei Centrale în vederea creării unui sistem de cooperare regională inspirat din EHEA;*
- *stabilirea unui dialog și promovarea schimbului de bune practici privind capacitatea de inserție profesională a tinerilor, capacitatea femeilor și politicile de ocupare a forței de muncă;*
- *promovarea unui dialog mai intens între UE, autoritățile din Asia Centrală, organizațiile profesionale și partenerii sociali cu privire la lacunele în materie de competențe și la modernizarea pieței forței de muncă.*

3. O COLABORARE MAI BUNĂ

UE va urmări să promoveze o abordare coerentă în ceea ce privește Asia Centrală, asigurându-se că politicile sectoriale contribuie la soluționarea provocărilor din ce în ce mai interconectate. Noua strategie a UE ar trebui pusă în aplicare în comun de către instituțiile UE și statele membre și ar trebui să se creeze mai multe sinergii între punctele forte și resursele fiecărei părți implicate.

²⁰ Comunicarea comună către Parlamentul European și Consiliul intitulată „Către o strategie a UE pentru relațiile culturale internaționale”, JOIN(2016) 29 final din 8 iunie 2016.

3.1. Consolidarea arhitecturii parteneriatului și implicarea societăților civile și a parlamentelor

Actuala structură instituțională a dialogului interregional constă în **Reuniunea anuală a miniștrilor afacerilor externe UE-Asia Centrală**, în cadrul căreia UE este reprezentată de Înalțul Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate/vicepreședintele Comisiei, și în **Dialogul politic și de securitate la nivel înalt UE-Asia Centrală**, desfășurat anual la nivel de miniștri adjuncți.

Înalțul Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate/vicepreședintele Comisiei și miniștrii afacerilor externe din Asia Centrală ar trebui să se întâlnească, de asemenea, în mod informal, ori de câte ori este necesar, în contextul reuniunilor anuale ale *Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite*, al reuniunilor Consiliului ministerial al OSCE și al altor reuniuni și conferințe internaționale.

În completare, ar putea fi avută în vedere organizarea unor **reuniuni ad-hoc la nivel de înalți funcționari** din UE și Asia Centrală.

Cadrul instituțional pentru relațiile bilaterale cu țările din Asia Centrală va fi consolidat, pe măsură ce sunt încheiate și intră în vigoare APPC, cu dialoguri periodice pe tema drepturilor omului, care vor completa reuniunile periodice la nivel ministerial și la nivel de înalți funcționari.

Întrucât UE și Asia Centrală împărtășesc același angajament față de dreptul internațional și o ordine mondială bazată pe norme cu ONU ca element central, **UE va consolida cooperarea în cadrul forurilor multilaterale și regionale.**

Având în vedere rolul constructiv pe care l-a jucat Parlamentul European în îmbogățirea agendei comune a parteneriatului UE-Asia Centrală, ar trebui încurajată continuarea **dialogului interparlamentar**, inclusiv prin efectuarea de vizite periodice. UE va urmări să organizeze mai multe **vizite la nivel înalt în regiune.**

De asemenea, UE își va intensifica eforturile de promovare a unei implicări sporite a **societății civile, a grupurilor de reflecție, a administrațiilor locale, a sectorului de afaceri, a partenerilor sociali, a organizațiilor culturale, a mediului academic și a tineretului.** Consultarea societății civile va fi un aspect important al programării cooperării pentru dezvoltare a UE, care va urmări să consolideze capacitatea societății civile de a promova asumarea răspunderii de către guverne și transparența acțiunilor acestora.

Reuniunea ministerială anuală UE-Asia Centrală ar putea fi completată de reuniuni ale unui **„Forum UE-Asia Centrală”**, cu caracter informal, la care să participe reprezentanți ai societății civile, ai mediului academic și ai grupurilor de reflecție, precum și funcționari din UE și din Asia Centrală. Reuniunile respective ar permite societăților civile să contribuie la dezvoltarea parteneriatului UE-Asia Centrală și să sporească vizibilitatea acestuia.

UE va urmări intensificarea consultărilor cu privire la afacerile din Asia Centrală cu **partenerii care împărtășesc aceeași viziune și cu alți parteneri relevanți**, pentru a dezvolta înțelegerea reciprocă și cooperarea în domenii în care există o convergență a intereselor.

Printre inițiativele specifice din acest domeniu ar trebui să se numere:

- *desfășurarea de reuniuni ad-hoc ale înalților funcționari în perioadele dintre reuniunile regulate ale Dialogului politic și de securitate la nivel înalt UE-Asia Centrală și reuniunile ministeriale;*
- *organizarea de consultări ministeriale informale în contextul Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite și dezvoltarea unei înțelegeri comune și a unor poziții convergente în cadrul ONU și al altor foruri multilaterale;*
- *intensificarea consultărilor privind afacerile din Asia Centrală, după caz, cu țările terțe;*
- *implicarea într-o mai mare măsură a societății civile în procesul de dezvoltare a parteneriatului UE-Asia Centrală, inclusiv prin instituirea unui „Forum UE-Asia Centrală” cu caracter informal;*
- *încurajarea realizării de contacte și vizite interparlamentare mai frecvente.*

3.2. Cooperare pentru un impact puternic

În ultimul deceniu, UE și statele membre ale acesteia au constituit principalul partener de cooperare pentru dezvoltare al Asiei Centrale²¹. UE va continua să utilizeze instrumentele financiare disponibile pentru a sprijini regiunea să facă față provocărilor cu care se confruntă, precum și pentru a valorifica la maximum oportunitățile oferite de parteneriatul UE-Asia Centrală. **Noua Strategie a UE pentru Asia Centrală** va orienta cooperarea UE cu această regiune în anii următori. Îndeplinirea angajamentelor asumate în cadrul **Agendei 2030 a Organizației Națiunilor Unite pentru dezvoltare durabilă** va fi un element-cheie al activității UE. **Dialogul cu societatea civilă și cu autoritățile locale** va contribui, de asemenea, la definirea priorităților UE în relația cu Asia Centrală. Va fi necesară **o sinergie sporită cu politicile statelor membre referitoare la această regiune, inclusiv în domeniul cooperării pentru dezvoltare.**

Cooperarea pentru dezvoltare în sine nu va permite realizarea ODD și va trebui să fie utilizată drept **catalizator pentru atragerea de capital privat pentru creștere**. UE ar trebui să utilizeze în mod optim gama sa mai largă de instrumente de asistență pentru dezvoltare în regiune, inclusiv **modalitățile inovatoare de cooperare**, cum ar fi operațiunile de *twinning*, precum și să plaseze un accent mai puternic pe investiții. **APPC** vor oferi posibilitatea desfășurării unui dialog politic intensificat cu țările din Asia Centrală într-o gamă largă de sectoare, contribuind astfel la realizarea ODD.

Cooperarea cu **instituțiile financiare internaționale** va juca în continuare un rol important în mobilizarea de fonduri publice și private pentru dezvoltare durabilă în Asia Centrală.

Printre inițiativele specifice din acest domeniu ar trebui să se numere:

- *organizarea de dialoguri UE-Asia Centrală în materie de politici, în sectoare specifice și sprijinirea acestor dialoguri cu operațiuni de *twinning*;*
- *intensificarea, dacă este cazul, a cooperării cu instituțiile financiare internaționale.*

3.3. Sporirea vizibilității parteneriatului

Pentru a spori vizibilitatea UE în Asia Centrală, UE și statele membre ale acesteia trebuie să dezvolte o strategie de comunicare mai dinamică și mai bine direcționată, prezentând motivele care stau la baza implicării sale și subliniind oportunitățile pe care parteneriatul UE-Asia Centrală le poate oferi regiunii

²¹ În ciclul bugetar 2014-2020, UE a alocat 1,1 miliarde EUR cooperării pentru dezvoltare cu Asia Centrală.

și cetățenilor săi. În acest sens va fi nevoie în special să se elaboreze mesaje comune și să se identifice oportunități de comunicare, inclusiv prin intermediul platformelor de comunicare socială și al altor tehnologii noi de comunicare, în atenția tinerilor din regiune, a formatorilor de opinie, a influențatorilor, a societății civile, a mediului academic și a mass-mediei în general.

Printre inițiativele specifice din acest domeniu ar trebui să se numere:

- *elaborarea de mesaje comune mai sistematice și sporirea utilizării portalurilor web și a platformelor de comunicare socială pentru a evidenția beneficiile concrete ale implicării UE în regiune.*

Consiliul și Parlamentul European sunt invitate să aprobe abordarea și acțiunile descrise în prezenta comunicare comună.